

Sider af den udenrigsministerielle Virksomhed over i hinanden. Jeg kommer maaske tilbage til dette Spørgsmaal senere ved Omtalen af Direktørposten. Men foreløbig har jeg altsaa kun villet betone, at vi er klare over, at der findes saadanne rent politiske Spørgsmaal, men vi tror dog ikke paa, at der behøves rene Heksemestre til at løse dem, vi kan godt tænke os, at de kan blive løst af almindelige Mennesker, der har en vis common sense. Dels paa Grund af den almindelige Bevægelse i Tiden og dels, fordi Øjeblikket i den Grad staar i Økonomiens Tegn, som det ikke har gjort i nogen nulevendes Tid, er det naturligt, at det økonomiske Synspunkt i høj Grad fremdrages, men selvfølgelig kan man ikke opbygge en Organisation paa tilfældige økonomiske Bevægelser, som Tiden er fuld af. Alle disse økonomiske Problemer, som dukker op i Tiden som direkte Følger af Krigen, alle de Problemer, hvis Aarsager ikke kan paavises i egentlige Naturforhold eller egentlige store Verdensbevægelser, alle disse, der kommer ligesom Tordenvejr op fra alle Sider og trækker fra og trækker til, dem kan naturligvis Udenrigsministeriets Organisation ikke tage Sigte paa. Det er nødvendigt at fastslaa denne Adskillelse og søge at faa den ind i ærede Medlemmers Bevidsthed, denne Adskillelse mellem akutte økonomiske Problemer og kroniske, som jeg ved tidligere Lejlighed har udtrykt det; det er nødvendigt. Kort inden dette Møde begyndte, var der et æret Medlem, der henvendte sig til mig og spurgte, hvad Grunden var til en bestemt Kursforeteelse, som netop mod al Forventning gjorde sig gældende i Øjeblikket, og da jeg ikke kunde svare paa det, spurgte han, hvad man saa havde Nationaløkonomer til. Ja, man har naturligvis lige saa lidt dem, som man har et Udenrigsministerium, til at ordne Forhold som dette, der bliver paavirket af en hel Del Aarsager, som man ikke kan udrede. Hvilket Menneske er i Stand til at forudse, hvorledes en Regering vil stille sig med Hensyn til Beskatning af et nødvendigt Raastof, hvilket Menneske vil være i Stand til at klare, hvilken Indflydelse Spekulationen i næste Øjeblik vil have paa en eller anden Prisdannelse? Hvem kan klare sig, hvad en Understøttelse fra en Regerings Side af et eller andet Foretagende eller et helt Erhverv er i Stand til at udøve for en Virkning? Det kan intet Menneske. Der er intet Menneske i Øjeblikket, der vil være i Stand til at sige,

om Kulpriserne f. Eks. atter vil stige, om Valutakurserne vil begynde paa en helt anden Bane end den, de for Tiden er inde paa o. s. v. Det er, fordi alt dette er afhængigt af en Mængde Forhold, som alle sammen kan være ganske vilkaarlige, eller af hvilke enkelte kan være vilkaarlige. Det kan man ikke sige noget om. Men hvad man kan sige noget om, er de store blivende Aarsager, som i det lange Løb vil være bestemmende for den Maade, paa hvilken Verdensøkonomien vil lægge sig til Rette, og det er da ogsaa under Hensyn til disse Forhold, at Organisationen af Udenrigsministeriet søges indrettet gennem denne Betænkning og de Lovforslag, som knytter sig til den. I det hele er der jo Masser af Ting, man ikke mindst i den lovgivende Forsamling kalder for Politik, der netop kun har med Dagen og Vejen at gøre og derfor ogsaa kun med mindre Organisationer, Partier eller lignende eller med enkelte personlige Interesser. Alt saadant burde egentlig aldrig bensevnes Politik.

Jeg kunde have Lyst til at fortælle en lille meget interessant og ogsaa lærerig Historie hentet fra det politiske Liv i England. Naar jeg siger en Historie, mener jeg ikke nogen Røverhistorie, tværtimod, den er taget ud af det daglige politiske Liv, og hvert Ord lader sig kontrollere gennem Læsning af Referatet af Finanslovbehandlingen i Marts 1919 i det engelske Underhus. Den engelske Finansminister Austen Chamberlain stod med en Finanslov, som indeholdt en Del Poster, der hører ind under saakaldte Preferencetoldsatser, d. v. s. Toldsatser, efter hvilke visse Varer, der produceres i Dele af det engelske Rige, indgaar til Moderlandet billigere end de samme Varer fra andre Lande, der ikke staar i Forhold til det engelske Rige. Nu er den egentlige gamle, haardkogte Frihandel, som man ved, stærkt paa Retur i England, men enkelte Repræsentanter har den alligevel i Parlamentet endnu, og et Par af disse rejste sig og gjorde Invendinger mod disse Preferencetoldsatser. Dernæst maa det vides, at den nuværende engelske Finansminister er en Søn af en engelsk Politiker, Joseph Chamberlain, en Mand, som efter min Opfattelse er den betydeligste Politiker, England har haft i Nutiden. Naar jeg karakteriserer ham saaledes, er det, fordi han havde Øje for en stor Svaghed i det engelske Rige, og han søgte efter politiske Midler til at komme ud over denne Svaghed. Dette Rige, der omfatter en Fjerdedel af hele Jordens Landomraade